

Düsseldorf; l'impressor renuncià a la seva part de beneficis i l'oferí a Salzinger perquè fos esmerçada en la fundació d'un institut lullian. Unes actes trobades recentment a Würzburg illustren sobre les gestions de Salzinger per tal d'obtenir el permís de l'emperador. El fet és que l'aparició del primer volum no fou realitat fins al 1721; l'any següent es publicaren els volums segon i tercer. Com a conseqüència, Salzinger fou nomenat professor (no resident) per la Universitat Lulliana de Mallorca. En Fornés i el P. Pasqual esdevingueren a Magúncia deixebles seus. Mort Salzinger el 1728, Wolff i Kurhummel informen sobre la marxa de l'obra i són encarregats de l'edició lulliana però sorgeixen diferències de criteri entre ells. L'any 1738 Wolff va a Colònia on fa propaganda del lullisme. Fracassen els seus plans per a anar a Magúncia i a Würzburg. Vers 1745 el P. Krenzer, jesuïta, publicà un curs de filosofia escolàstica lulliana. L'obra provocà una viva polèmica i acabà a l'Índex. L'exposició de la veritable doctrina lulliana anà a càrrec de Cordier; l'obra d'aquest, però, i les *Vindiciae lullianae* del P. Pasqual deuen llur existència a l'Institut lullian de Magúncia. L'Electoral, el 1767, va demanar detalls sobre l'edició de l'obra d'En Lull. Més tard, el 1785, hom torna a parlar-ne. L'Electoral i l'arquebisbe de Magúncia s'interessaren per la continuació de l'obra, però les despeses eren massa grans i l'obra restava inacabada; el 1802 la seu de l'obra era venuda al Seminari de Magúncia, on romanen encara els manuscrits lullians.

Intervenien el PRESIDENT (regracia el comunicant pel seu interès vers els estudis lullians i per haver volgut donar a conèixer a la Societat els seus treballs als arxius de Magúncia) i el Sr. J. CARRERAS I ARTAU (reforça aspectes de l'estudi fet pel comunicant). — A. M. BADIA I MARGARIT, Secretari.

30 gener 1952: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS.

El Sr. AUGUST PANYELLA s'ocupa de *L'exogàmia a la tribu dels fang*.¹ Aquesta comunicació és fruit d'un treball començat el 1948 amb la col·laboració del Prof. Santiago Alcobé, de la Universitat de Barcelona. Els estudis etno-sociològics són aportacions importants per a la interpretació de la Història. L'exogàmia és la prohibició del matrimoni entre individus del mateix grup, sigui la família estricta, la gran família, el clan, etc. L'exogàmia dels fang és de clan. Els fang de la Guinea espanyola formen part del poble bantú, bé que estan barrejats; viuen a la selva, practiquen una agricultura d'aixada a càrrec de les dones i habiten poblats de cases de planta rectangular que formen carrer. Viuen de la caça amb trampes, de la pesca, recollecten productes del bosc, tenen petita ramaderia i coneixen el ferro i la forja. Practiquen la poligàmia i el culte als avantpassats i formen un poble molt afeccionat als costums populars i que conserva tradicionalment els seus contes, endevinalles i refranys. Dansen i tenen gran varietat d'instruments de música. Són antropòfags i necròfags i tenen societats secretes. L'exogàmia entre els fang és un costum molt fort. A Fernando Poo hi ha pocs fang. La prohibició del matrimoni entre gent del clan és molt rígida. Els fang de la Guinea espanyola formen dos grups: els okak i els ntum, o sigui que formen un complex antropològic i cultural. L'exogàmia entre ells sols té excepcions per influència estrangera o per captació de grups forasters que no tenen aquest costum. El clan és l'element dominant sobre el grup o poble i l'exogàmia es conserva malgrat la disseminació d'aquest poble; d'aquesta manera l'exogàmia és una salvaguarda contra la consanguinitat que es produiria per raó de l'aïllament selvàtic. El comunicant presenta estadístiques de les unions d'individus del subgrup fang, de les quals es desprèn com és rar

1. Una altra versió, en castellà, d'aquesta comunicació, redactada en col·laboració amb el senyor Santiago Alcobé, ha estat publicada en els "Acti del XIV Congresso Internazionale di Sociologia" (Roma, Società Italiana di Sociologia, 1950), II, 443-467.

l'incompliment de la regla exogàmica i que el clan és l'organització social bàsica i el lligam dels fang.

Intervé el PRESIDENT. — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

16 febrer 1952: Llengua i Literatura — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOAQUIM CARRERAS I ARTAU parla de *Nous horitzons en les recerques sobre Arnau de Vilanova*. Descriu la disputa sobre la imminència de la vinguda de l'Anticrist tinguda a Girona entre Arnau de Vilanova i el dominic Bernat de Puigercós. Aquest episodi ha estat revelat per la lectura d'un grup de quatre escrits arnaldians datats a Girona que figuren al manuscrit vaticà llatí 3824 i són: una declaració doctrinal titulada *Eulogi*, dues denúncies al bisbe contra fra Bernat, i una compareixença en cúria per a respondre a una querella d'injúries presentada pel prior dels dominicans. La disputa de Girona era ja ressa d'una altra de sostinguda dos anys abans a París per N'Arnau amb els teòlegs de la Sorbona. El fet era conegut pel document curial que Menéndez Pelayo publicà als *Heterodoxos*, però l'aspecte doctrinal de la disputa segueix ignorat. En divulgar N'Arnau a París el seu *Tractat d'Anticrist*, el teòleg secular Peire d'Auverna el combaté i el mestre dominicà Joan Quidort compongué *De adventu Christi* a propòsit de la qüestió. Tretze anys més tard, el mestre carmelità Guiu Terré el tornà a combatre en un altre *quolibet* davant la Sorbona i el mestre Henry of Harclay a Oxford. Coneixem imperfectament el detall de les respectives posicions doctrinals, perquè gran part dels escrits esmentats són encara inèdits. El comunicant planteja la qüestió de la iniciació de N'Arnau en el moviment espiritual, silenciada fins ara pels seus biògrafs. Els primers escrits espirituals de N'Arnau mostren la influència d'Olieu, que hauria d'ésser examinada més a fons. Un quart aspecte a estudiar és el de la influència soferta de la teologia rabínica, revelada per l'examen del *Tetragrammaton*. Finalment, el comunicant reproduceix la qüestió referent als orígens de la versió grega de nou escrits seus espirituals. Els estudis del P. Olier sobre les vicissituds de les diverses comunitats espirituals han revelat que una de les dites comunitats, fortament influïda per les idees de N'Arnau, emigrà a Orient i acabà per establir-se a Grècia.

Intervé el PRESIDENT. — CARME BOYÉ, Secretari.

21 febrer 1952: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El SECRETARI presenta el Prof. Marcel Durliat, del Liceu F. Aragó de Perpinyà, i recorda breument els seus treballs més importants.

El Prof. DURLIAT comença la seva comunicació sobre *Le peintre Pere Baró et le style gothique international*, remarcant el valor de Perpinyà com a centre receptor de corrents artístics ultrapirinencs i com a introductor d'aquests al Principat. Es refereix a l'expansió de l'estil anomenat *internacional*, modalitat pròpia de la pintura gòtica europea de darreries del segle XIV i principis del següent. A Barcelona el representant més important i conegut d'aquesta etapa és Lluís Borrassà. Al Rosselló hi ha dos bons representants de l'estil internacional, que fan pujar notablement el nivell pictòric de Perpinyà després d'uns anys de migrada imitació de l'estil italo-gòtic de l'escola barcelonina dels Destorrents i Serra. El pintor rossellonès més conegut d'aquest període — diu — és el que rep el nom de Mestre del Rosselló, denominació deguda al Prof. Post, que ha iniciat la reconstrucció estilística de la personalitat d'aquest artista, evidentment el més important de Perpinyà en el seu temps. El Prof. Durliat ha pogut afegir dues obres importants al catàleg de les seves pintures conegudes: un retaule de sant Nicolau, complet, a l'església de Sant Fructuós de Camelàs, a l'Aspre, i una taula amb l'encontre de sant Domènec i sant Francesc, a Cotlliure, que deu procedir del retaule major de l'antic convent de dominicans que hi hagué en aquella vila. La troballa del retaule de Camelàs ajuda a plantejar el problema de la identificació del Mestre del Rosselló amb algun dels pintors perpinyanesos coneguts